

030782

Trouw

Zaak sleept al anderhalf j Student-stene wilde erger

door Rob Mensinga

AMSTERDAM - Onlangs kreeg verkstudent Marcel van der L. een brief van het ministerie van CRM waarin werd vermeld dat zijn sollicitatie bij het Scheepvaartmuseum in Amsterdam afgewezen was. Hoewel hij door de directie van het museum voorgedragen was voor de vacante functie vannachtportier, weigerde CRM hem op grond van een antecedentenonderzoek.

Marcel (5) vermoedt dat er sprake is van een beroepsverbod. Honderdprocent zeker is hij niet, want zijn pogingen de resultaten van het antecedentenonderzoek boven water te halen, hebben tot nu toe geen effect gesorteerd. Volgens Marcel is de medewerking van CRM nihil. Zijn baai als nachtportier bij het Scheepvaartmuseum, waar hij al eerder tot volle tevredenheid werkte, kan hij vergeten.

Marcel wet vrijwel zeker dat zijn afwijzing te maken heeft met zijn emoeienis met de rellen na de ontruiming van het kraakpand de Grote Wetering in Amsterdam. Een dossier dat zijn naandraagt, ligt nog steeds in een van de kasten van het Paleis van Justitie aan de Amsterdams Prinsengracht. Tijdens de onregelmatigheden na de ontruiming van de Grote Wetering, 2 december 1980, wierp hij tweemaal een steen naar een politie-agit. Hem is een poging tot het toeren van zwaar lichamelijksel ten laste gelegd. Zijn proces sleept zich al enige tijd voort maar heeft de laatste maanden opmerkelijke wending gemaakt.

Protet

Na de ontruiming van de Grote Wetering nam Marcel deel aan een protetmanifestatie tegen het huisvestingsbeleid van het Amsterdams gemeentebestuur.

ik genoeg van die manifestatie. Ik ging met enkele vrienden een patatje eten. Toen we uit de snackbar kwamen, stond er een peloton mobiele eenheid op straat. Door een groep demonstranten werd stenen gegooid naar de politie. Volgens Marcel werd een van de stenegoeders daarop door een lid van een arrestatie-eenheid met een knuppel in elkaar geslagen. „De politie-agent raakte daarop uit zijn evenwicht en greep naar zijn binnenzak, volgens mij om een pistool te pakken. Om hem weg te jagen en hem te beletten te schieten, gooide ik een steen, een tramkiezel. Hij rende inderdaad weg, waarop ik hem met enkele anderen volgde. Toen hij opnieuw naar zijn pistool greep, heb ik weer een steen gegooid.”

Direct daarop werd Marcel gearresteerd door een aantal leden van een arrestatie-eenheid, bestaande uit politie-agenten in burger. Volgens verklaringen van de politie heeft hij verzet geboden bij zijn aanhouding, waarna geweld gebruikt moest worden om dit verzet te breken. Marcel: „Alleen op het moment dat ik werd vastgepakt, probeerde ik mij even los te trekken. Ik kreeg prompt twee klappen met een stok of iets dergelijks op mijn hoofd en een knietje in mijn dijbeen. Uit angst voor meer klappen heb ik me slap laten hangen. Aan de haren werd ik een politiebuisje ingesleurd.”

Marcel zegt geenszins de bedoeling gehad te hebben de agent te verwonden. „Ik was kwaad en geschrokken. De agent die met een knuppel een van die demonstranten in elkaar sloeg, reageerde zo paniekerig. Hij stond volkomen geïsoleerd van de andere leden van de arrestatie-eenheid. Ik was bang dat hij zou gaan schieten. Levensgevaarlijk natuurlijk in zo'n situatie. Daarom heb ik twee keer met een steen gegooid, alleen om hem weg te jagen.”

Enkele maanden na dit incident kreeg Van der L. een dagvaarding in de bus. Hij repliceerde door bij justitie een klacht in te dienen tegen de politiemann, die met een knuppel een demonstrant in elkaar geslagen zou hebben. Marcel: „Uiteindelijk

Onregel van de Marcel

alles. De mogelijk arrester niet all ambtsir leiding, vensgev zichzelf Als zo'n monstra kan he zijn. Naar at ten ove de ontru tering, last wa recherc klacht onderzi sterdar titie. E antwoe onregel een zee zoek”, wuste j worder re klag antwoe Steenc deel te gegron over de te nen betrok sen. Marce

al anderhalf jaar

Stenengooier: 'Ik erger voorkomen'

enough van die manifestatie. Met enkele vrienden een atje eten. Toen we uit de okbar kwamen, stond er een ston mobiele eenheid op iat. Door een groep demonn- anten werd stenen gegooid r de politie." Volgens Marcel d een van de stenengooiers rop door een lid van een ar- tatie-eenheid met een knup- in elkaar geslagen. „De poli- agent raakte daarop uit zijn ntwicht en greep naar zijn menzak, volgens mij om een tool te pakken. Om hem weg jagen en hem te beletten te ieten, gooide ik een steen, een umkiezel. Hij rende inderdaad g, waarop ik hem met enkele deren volgde. Toen hij op- suw naar zijn pistool greep, b ik weer een steen gegooid."

irect daarop werd Marcel gear- steerd door een aantal leden n een arrestatie-eenheid, be- aande uit politie-agenten in rger. Volgens verklaringen n de politie heeft hij verzet boden bij zijn aanhouding. aarna geweld gebruikt moest orden om dit verzet te breken. arcel: „Alleen op het moment at ik werd vastgepakt, probeer- e ik mij even los te trekken. Ik reeg prompt twee klappen met en stok of iets dergelijks op mijn oofd en een knieje in mijn dij- een. Uit angst voor meer klap- en heb ik me slap laten hangen. an de haren werd ik een poli- ebusje ingesleurd."

Marcel zegt geenszins de bedoe- ing gehad te hebben de agent te verwonden. „Ik was kwaad en geschrokken. De agent die met en knuppel een van die demon- stranten in elkaar sloeg, reage- erde zo paniekerig. Hij stond volkomen geïsoleerd van de an- dere leden van de arrestatie-een- heid. Ik was bang dat hij zou gaan schieten. Levensgevaarlijk natuurlijk in zo'n situatie. Daarom heb ik twee keer met een steen gegooid, alleen om hem weg te jagen."

Enkele maanden na dit incident kreeg Van der L. een dagvaar- ding in de bus. Hij repliceerde door bij justitie een klacht in te dienen tegen de politieman, die met een knuppel een demon- strant in elkaar geslagen zou

Onregelmatigheden na een ontruiming in Amsterdam. Bij een van de confrontaties tussen politie en demonstranten werd Marcel van der L. gearresteerd.

alles. Deze rechercheur kan on- mogelijk in zijn eentje de jongen arresteren. De man handelde niet alleen in strijd met de ambtsinstructies van de politie- leiding, hij creëerde ook een le- vensgevaarlijke situatie voor zichzelf en de demonstranten. Als zo'n man door de groep de- monstranten wordt ingesloten, kan het leed niet te overzien zijn."

Naar aanleiding van alle klach- ten over het politie-optreden na de ontruiming van de Grote We- tering, werd een onderzoek ge- last waarbij onder meer de rijks- recherche werd ingeschakeld. De klacht van Marcel werd in dit onderzoek meegenomen. De Am- sterdamse hoofdofficier van jus- titie, mr. C. van Steenderen, antwoordde tien maanden na de onregelmatigheden dat na „na een zeer arbeidsintensief onder- zoek", de identiteit van de be- wuste politieman niet meer kon worden achterhaald. Ook ande- re klagers kregen een dergelijk antwoord, waarin mr. Van Steenderen stelde zich geen oor- deel te klunnen vormen over de gegrondheid van de klacht en over de naar aanleiding daarvan te nemen maatregelen tegen de betrokken politiefunctaris-

over de waarde van dit onder- zoek. „Bij het eerste het beste verhoor van enkele agenten door de rechter-commissaris werd al een duidelijke aanwijzing naar de identiteit van de bewuste man gegeven. Wij denken zijn naam inmiddels te kennen". Het Amsterdamse PPR-raadslid Van der Horst heeft onlangs hierover vragen gesteld aan bur- gemeester Polak. Van der Horst dringt er onder meer op aan dat Polak het openbaar ministerie verzoekt de rijksrecherche het onderzoek naar de gang van za- ken op 2 december 1980 te laten heropenen.

Succesje

Marcel van der L. heeft inmid- dels een succesje geboekt. Nadat zijn strafzaak diverse malen is uitgesteld, moest hij begin dit jaar voor politierechter mevrouw mr. Groeneveld-Baak verschijnen. Tijdens deze zaak verzoekt zijn advocaat, mr. Van Bennekom, de aanklager, het openbaar ministerie, niet ont- vankelijk te verklaren. Na am- pel beraad besloot de politie- rechter de zaak terug te verwij- zen naar de rechter-commissaris, waardoor opnieuw met het onder- zoek begonnen kon worden.

geen oordeel uitspreken over de ontvankelijkheid van het open- baar ministerie.

Marcel van der L.: „Het open- baar ministerie is mede-verant- woordelijk voor het politie-op- treden die avond. Het openbaar ministerie is daarom niet de aanklagende partij, maar een di- recte belanghebbende. Het heeft een rol gespeeld die avond, het openbaar ministerie heeft er be- lang bij het politie-optreden onder tafel te schuiven. Conse- quent worden demonstranten vervolgd, nooit wordt door justitie opgetreden tegen overmatig politiegeweld. Volgens mij is dat geen toeval, maar een kwestie van beleid."

Inmiddels zijn enkele lagere poli- tiefunctionarissen door de rech- ter-commissaris als getuigen ge- hoord. In augustus worden de politie-officieren De Rhodes (hoofd mobiele eenheid), Bernd- sen (chef arrestatie-eenheid) en Toorenaar (hoofd bureau Lijn- baansgracht) gehoord. Mr. Van Bennekom: „We willen zo veel mogelijk bouwstenen hebben om eventueel straks burgemees- ter Polak en hoofdcommissaris Valken te horen. Niet alleen de demonstranten hebben verkeer- de dingen gedaan, ook de politie heeft brokken gemaakt. Dat besef men ook, getuige de discus- sies in het korps na 2 december 1980".

Marcel van der L.: „Ik ben ver- antwoordelijk voor het gooien van twee stenen. Die verant- woordelijkheid neem ik op me, al wil ik duidelijk stellen dat ik ge- weld heb moeten gebruiken om erger geweld te voorkomen. Via deze strafzaak wil ik aantonen dat de verantwoordelijkheid voor alle geweld niet op één kant mag worden afgeschoven. Het gaat mij er niet zo zeer om die ene politieman ter verantwoording te laten roepen. Veel belangrij- ker is dat het totale politiebeleid goed onder de loep wordt geno- men. Het openbaar ministerie volgt de politie niet kritisch. Ook de gemeenteraad van Amsterdam laat op dit gebied verstek gaan. De rechter heeft de mogelijkheid en de verantwoordelijkheid dat wel te doen. Het kan een verdere escalatie van geweld tegen-